

Pædagogisk læreplan for Børnehaven Kernehuset Ærø 2024

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde i Kernehuset.

[Skriv her]

Indhold

Indledning	3
Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan	4
Hvem er vi?	5
Pædagogisk grundlag	6
Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	7
Pædagogisk læringsmiljø	8
Samarbejde med forældre om børns læring	9
Børn i udsatte positioner	10
Sammenhæng til børnehaveklassen	11
Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan	12
Inddragelse af lokalsamfundet	12
Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	13
De seks læreplanstemaer	14
Alsidig personlig udvikling	14
Social udvikling	15
Kommunikation og sprog	16
Krop, sanser og bevægelse	17
Natur, udeliv og science	18
Kultur, æstetik og fællesskab	19
Evalueringskultur	21

Indledning

Denne pædagogiske læreplan, version 2024, udgør rammen for det pædagogiske arbejde i børnehaven Kernehuset, Ærø Kommune.

Den pædagogiske læreplan tager udgangspunkt i lovgrundlaget for dagtilbudsområdet og suppleres af lokale kommunale beslutninger.

Pejlemærkemærker på Børn- og ungeområdet i Ærø Kommune er:

- *Alle børn og unge på Ærø har krav på en sund og tryk opvækst og mulighed for et aktivt fritidsliv, samt at blive anerkendt som dem, de er.*
- *Alle børn og unge skal udfordres af kompetente medarbejdere, så de bliver så dygtige, de kan.*
- *Forældrene er de mest betydningsfulde i barnets liv. De kommunale indsatser baserer sig på en involvering af barn, forældre og professionelle.*
- *Unge på Ærø skal være medborgere med indflydelse og ansvar.*

Ærø Kommunes Børnepolitik baserer sig på fire temaer:

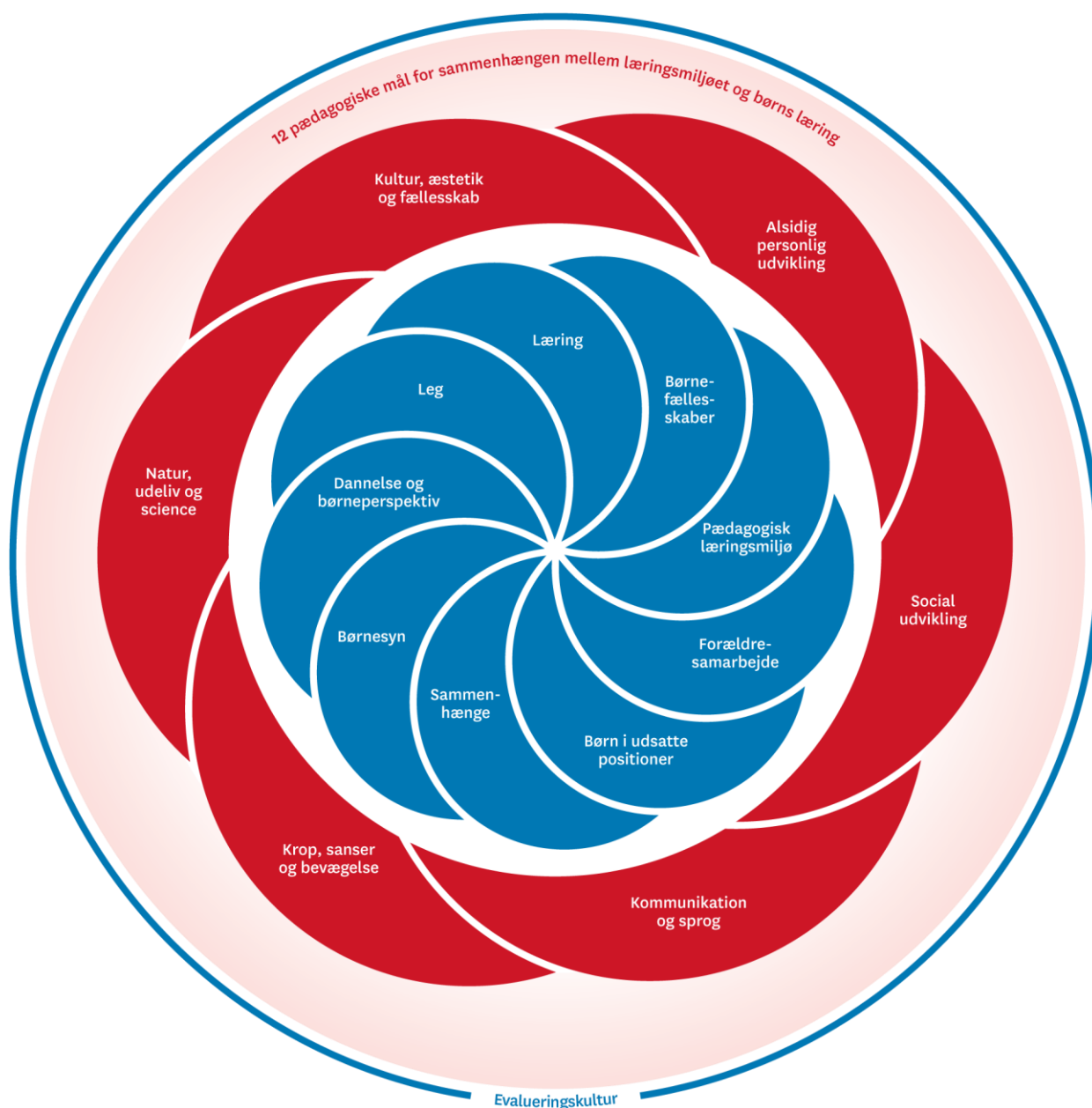
- *En sund start på livet*
- *Dannelse i fællesskab*
- *Forældreansvar og -samarbejde*
- *Styrkelse af faglighed til gavn for alle*

Alle børn på Ærø har krav på en sund og tryk opvækst

Der er i Ærø Kommune fokus på tidlige forebyggende indsatser. I Kernehuset afholdes der kvartalsvise trivselsmøder i samarbejde med sundhedsplejerske og børne/ungesagsbehandler, hvor vi med udgangspunkt i ressourcevurderinger samtaler om børnene.

God fornøjelse med læsning af læreplanen – der findes også en pixi udgave på vores hjemmeside www.kerne-huset.aula.dk.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Børnehaven Kernehuset

Vi bor i Ærøskøbing mellem den gamle bydel og den dejlige natur ved Vestre Strand. Vi har et natursted ved vandet – en gammel stald, som vi bruger på skift i børnegrupperne. Her har vi strand og skov, hvor vi sammen med børnene sanser og oplever årstidernes skifte. Byen, med bibliotek, biograf, kulturarrangementer, indkøb, gratis bus, ligger i gåafstand fra børnehaven.

Da vi bor på en ø, kan børnetallet svinge meget. Antallet af børn i Kernehuset kan derfor variere mellem 40-50 børn. Personalegruppen repræsenterer både mænd og kvinder. Vi laver aktiviteter i mindre, alderssvarende børnegrupper. Det giver god plads til hvert enkelt barn, øger koncentrationen - og fremmer børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse. Aktivitetsgrupperne bliver fordelt rundt i Kernehusets lokaler og i vores eksterne bygning Knasten.

Vi laver fælles aktiviteter ud fra et årshjul, hvor traditioner, mærkedage og emneuger er fastlagte. Vi afholder bl.a. nytårskur, æggekogning i påsken, børnejulefrokost, Luciafest, fastelavn, sommerfest, bedsteforældredag, natur – og miljøaktiviteter. Børnehaven har modtaget Bæredygtighedsflaget fra De grønne spirer.

Vi har en stor legeplads, hvor der er rig mulighed for at cykle, klatre, trille, løbe, gyng og lege rollelege. Vi planter og plukker egne æbler, solbær og valnødder. Vi laver vores egen æble- og hyldeblomstsaft. Der er bålsted og bålhytte, hvor vi laver bålmad. Hver eftermiddag leger alle børn ude, på kryds og tværs af alder og køn. Vi spiser også eftermiddagsmåltid udenfor.

Vi arbejder med Fri for mobberi gennem vores Bamsemøder. Vi gør brug af sprogvurderinger via programmet Hjernen og Hjertet og understøtter ud fra det børnenes sproglige udvikling, samt det sproglige læringsmiljø.

I Kernehuset har vi en madordning, som i 2024 er gratis for forældrene – det har kommunalbestyrelsen valgt. Vores børnekok laver mad til os hver dag. Vi har et økologisk spisemærke i guld, hvilket betyder at 90 -100 % af råvarerne er økologiske. Det er vigtigt for os, at børnene oplever madglæde, er nysgerrige og madmodige – og oplever en rar atmosfære under måltiderne.

Vi har et solidt tværfagligt samarbejde med sundhedsplejerske, børn- og ungesagsbehandlere, samt PPR.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

I Kernehuset har vi et børnesyn, der går hånd i hånd med kommunens børnepolitik:
*Alle børn på Ærø har krav på en sund og tryk opvækst, samt blive anerkendt som dem, de er.
Alle børn skal inddrages, have indflydelse og blive hørt.*

I Kernehuset møder vi alle børn med et ressourceorienteret syn. Alle børn kan noget og kan bidrage til fællesskabet.

Vi understøtter børnenes udvikling, således at vi giver lige muligheder til alle børn. Alle børn i Kernehuset skal føle sig accepteret i sociale fællesskaber, på trods af forskelligheder. Det at være barn, har en værdi i sig selv.

Med tryghed, forudsigelighed og tydelige rammer fra de voksne, får børnene overskud til at vise glæde, se hinanden og hjælpe hinanden. I Kernehuset er dagene tilrettelagt med en vekselvirkning mellem voksenstyrede aktiviteter og børneinitierede lege, hvor de voksne i højere grad følger børnenes spor.

Vi tilbyder rammer og oplevelser, som understøtter trivsel og robusthed. Vi går på store sten i strandkanten, kravler højt op i træerne og brænder os på brændenælder ved Stalden.

Vi arbejder med temaer omkring natur, miljø og bæredygtighed. Fokus på at opbygge ansvarlighed for vores fælles miljø. Vi samler skrald, sorterer affald og laver kompost.

I en lille børnehave som Kernehuset, kender alle børn og voksne hinanden. Børn leger sammen på tværs af alder/køn, og vi rammesætter aktiviteter og lege, således at børnene får øje på hinanden.

Forskellige måder at se børneperspektivet på:

Pædagogisk betragtning: Vi bruger vores pædagogiske observationer + viden + erfaringer, når læringsmiljøet tilrettelægges.

Hvor leger børnene? Hvad leger de med? Hvem leger de med? Hvordan har de det?
Hvad er børnene optaget af?

Demokratisk involvering: Vi giver børn mulighed for at træffe valg i hverdagen. Hvor vil I lege?
Hvad vil I lege? Med hvem vil I lege? Hvad skal vi synge?

Når børnene har fødselsdag, må de vælge menu.
Børn skiftes til at bestemme i voksenstyrede lege.

Empatisk nysgerrighed:

Vi prøver at forstå børnenes oplevelse af deres hverdag i Kernehuset.

Spørge ind til børnene, hvad de synes og være opmærksom på deres ønsker og behov. Give børnene mulighed for aktivt at udtrykke oplevelser

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

I Kernehuset, bestræber vi os på at skabe en positiv kultur for samvær og kommunikation. Som pædagogisk personale er vi bevidste om vores ansvar som rollemodeller for børnene hele dagen. Vi hjælper og inspirerer børnene til at lære at navigere i deres børnehaveliv og i deres samvær med børn og voksne. Hverdagen har en tydelig struktur, baseret på en grundig pædagogisk planlægning. Kendte rutiner skaber tryghed og overskud for børnene.

Vi har fokus på:

Hvordan vi er sammen med hinanden på en god måde og hvordan vi taler til hinanden. At vi hjælper hinanden og finder ud af hvordan man kan løse konflikter. At skærpe opmærksomheden på hinanden og dermed styrke empatien.

Vi fremmer børnenes læring ved at tydeliggøre funktioner i det fysiske læringsmiljø, gennem nudging. F.eks. med pile, tal og billedmateriale, så børnene kan se, hvilken legestation, de har mulighed for at være i. Vi har krea-område, byggeområde og læseområde, som kan inspirere børnene til at gå i gang med en leg sammen med andre børn.

I forbindelse med samlinger og måltider understøtter vi strukturen med billeder og tekst. F.eks. billeder af børn, piktogrambilleder, navneskilte og billeder af de sange, vi synger. Det giver forudsigelighed og bedre deltagelsesmuligheder for børn med behov for visuel understøttelse i læringsmiljøet.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Værdier omkring forældresamarbejde:

Forældrene har ansvaret og er de mest betydningsfulde i barnets liv. Forældrene er helt afgørende for, at børn og unge vokser op som sunde børn, der trives, lærer og udvikler sig. Derfor samarbejder Kernehuset med alle forældre om barnets udvikling. Vi støtter aktivt familier, der har brug for hjælp til at sætte egne ressourcer i spil for at understøtte deres barn bedst muligt.

Vi arbejder for at:

- forældrene engagerer sig i børnenes institutions- og hverdagsliv.
- samarbejde med forældre som en aktiv part og ressource i forhold til barnets trivsel, læring og udvikling.
- forældrene oplever at være en ressource og bliver mødt med et ønske om samarbejde og respekt om deres synspunkter
- yde en tidlig, forebyggende, sammenhængende og målrettet indsats i forhold til børn og familier med behov for særlig støtte for at imødegå større problemer på længere sigt
- skabe en kultur der lægger op til, at forældrene accepterer familiernes forskelligheder og forskellige meninger

I Kernehuset drøfter vi sammen med forældrene, barnets og familiens start i børnehaven. Vi tilbyder løbende forældresamtaler gennem barnets børnehavetid og finder det vigtigt, at der er en tryk og god stemning i samarbejdet med forældrene. Helt konkret inviteres til samtaler, når barnet er 4 år og en samtale omkring skolestart. Vi ønsker at dele vigtige tanker, oplevelser og refleksioner med forældrene, således at vi har den samme viden omkring barnet.

I samarbejde med forældrebestyrelsen arrangeres forældrecafedage og legeplads-arbejdsdage, hvor forældre har mulighed for at mødes og være en del af fællesskabet i Kernehuset.

Aktivitetsgrupperne laver ugeplaner, som sendes ud på Aula. På den måde giver vi forældrene indblik i børnenes hverdag. Hvad vi øver os på. Hvem der leger sammen osv.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Vi arbejder ud fra Ærø Kommunes børnepolitikks mål om, at *”Alle børn skal udfordres af kompetente medarbejdere, så børnene bliver så dygtige, de kan.”*

Høj faglighed og kvalitet i de kommunale tilbud skal give alle børn og unge gode muligheder for at trives, for at udvikle sig og for at lære bedst muligt og mest muligt. Børnene skal føle sig trygge og på sikker grund og samtidig udfordres, så de får mulighed for at folde deres potentialer ud, uanset baggrund.

Sådan gør vi:

- vi sørger for udvidet forældresamarbejde med hyppige møder
- vi udarbejder mål og handleplaner for barnets udvikling i samarbejde med forældre og tværfaglige samarbejdspartnere m.fl. Vi afholder løbende opfølgingsmøder og justerer indsatser.
- vi indhenter tværfaglig viden og sikrer at samarbejde er grundlag for den fælles indsats, herunder sparring til personalet.
- de professionelle griber til handling ved bekymring for børns trivsel og udvikling.

I Kernehuset justerer vi løbende læringsmiljøet og børnegruppernes sammensætning, for at tilgode udviklingsbetingelserne for børn i udsatte positioner. På Ærø og i Kernehuset løser vi forskellige specialpædagogiske opgaver, da alle opgaver på øen løses på ”almenområdet”. Det betyder at vi har en stor værktøjskasse med særlig viden og handlemuligheder, når det gælder børn i udsatte positioner.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Sammenhængende skolestart:

I Kernehuset øver vi os på at tale om sammenhænge til skolen, i stedet for overgang. Målet er, at der skabes sammenhæng for børnene, når de går fra en arena til en anden. I slutningen af børnehavealderen oplever vi en naturlig udvikling og nysgerrighed fra børnenes side, i fht at lære nye ting og de tør møde nye udfordringer.

Børnene øver sig på:

At kunne indgå i større sociale fællesskaber

At kunne fordybe sig

At være selvhjulpen

Vi arbejder med modtagelse af kollektive beskeder og aktiviteter, der øger opmærksomheden. F.eks. arbejder vi med begrebet matematisk opmærksomhed og tegnediktat, hvor børnene bliver guidet trin for trin i en tegneopgave. Samtidig styrkes børnene i at bruge skriveredskaberne korrekt, og der arbejdes med formgivning og begreber.

I planlagte aktiviteter arbejdes der med tal og bogstavkendskab.

Vi arbejder dybere med rim og lytter til længerevarende historier. Science forsøg som vi laver, er med til at gøre børnene nysgerrige på naturfænomener.

Om foråret møder vi de andre kommende skolestartere, ved gensidige besøg rundt i de tre børnehaver. Flere børn kender allerede hinanden fra andre sammenhænge f.eks. sport.

Vi besøger skole og SFO – og børnehaveklasselærerne kommer på besøg hos os, for at møde børnene i egne rammer.

Vi har formaliseret samarbejdet med Marstal Skole, således, at overgangen til skole følger en helt bestemt plan, der bl.a. indeholder trepartssamtaler mellem forældre, skole og Kernehuset.

Ture ud af huset tilrettelægges med et læringsperspektiv – f.eks. besøg på forskellige arbejdspladser på øen, og vi tager på opdagelse rundt på øen.

Børn, som har behov for særlig opmærksomhed:

Vi laver en overlevering til både Ærø Friskole og Marstal Skole med tværfaglige samarbejdspartnere og forældre i fh. til børn, der har behov for særlig opmærksomhed eller støtte i forbindelse med skolestart. Det kan være børn, der følges af PPR eller børn, der har fået skoleudsættelse.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Livet på Ærø er kendetegnet ved, at der er et tæt lokalt samarbejde – nogle forældre benævner, at der er et stærkt lokal-demokrati.

I Kernehuset gør vi brug øens kultur institutioner/tilbud – feks. bibliotek, biograf med børnebio, museer og udstillinger. Den lokale idrætshal ligger i gåafstand til børnehaven og kan bookes til fysiske aktiviteter.

Vi har et kontinuerligt samarbejde med ældreområdet og dets plejecentre f.eks. omkring Lucia-optog, fastelavn, fælles maleprojekt, gensidige besøg med sang, teater og aktiviteter. Vi bruger haveområdet ved plejecentret Søkilden, her er en kælle/trillebakke, hvor børnene kan ses fra ældreboligerne.

Vi har samarbejde med kirken omkring Luciagudstjeneste, hvor forældre og pårørende kan deltage og Høstgudstjeneste, hvor ældre fra Søkilden også deltager.

Der er stor åbenhed i fh. til at arrangere virksomhedsbesøg på Ærø – f.eks. til politistation, redningskorps, fjernvarme og solcelleanlæg, Søby Værft eller bondegårdsbesøg. Det kan være forældrearbejdspladser vi ser – det giver gode samtaler omkring, hvad der laves på en arbejdsplads.

På Ærø er den offentlige transport gratis. Det giver gode muligheder for at vi sammen med børnene kan se og opleve Ærøs natur og kultur – hele året rundt.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Det fysiske børnemiljø giver inspiration til leg, aktiviteter og samtaler. Bøger, farveblyanter, sakse m.m. er i børnehøjde. Alle børn har tegne/skrive-hæfter i deres personlige skuffe. På væggene er der samtaleplakater med f.eks. Natur/affaldstemaer eller trafik.

Rummene er akustikregulerede, så støjen begrænses. Vi har et visuelt - lydøre, hvor børnene, kan se, når lyden er for høj. Vi taler med børnene om at bruge små stemmer indendørs og de fleste børn synes, det er rart, at der ikke er larm og uro. Vi har generelt fokus på at skabe en roligt miljø, hvor der er rart at være.

Vi har fokus på børns forskellige sansning og arousal. Vi har fx forskellige siddepuder, som giver ro, når børnene sidder ved bordet i forskellige sammenhænge. Vi samarbejder med ergoterapeuten, der fx kan anbefale, at vi i forhold til en givent barn tilbyder en ”tyngde-dino” til skuldrene eller mundstimulerende bideting.

Der er et psykisk børnemiljø med en positiv kultur for måden, vi er sammen på. På bamsemøder arbejder børnene bl.a. med tolerance, venskaber, rummelighed og aktuelle problemstillinger.

Mad og måltider – vi har nedskrevet vores holdning til kulturen omkring måltiderne – Vores vision er, at børnene:

- Oplever madglæde
- Smager på forskelligt mad, også det de ikke kender
- Er nysgerrige og modige i forhold til ny smag og konsistens
- Bliver mætte
- Får berigende sanseindtryk - lugt, syn og smag
- Oplever en rar atmosfære under måltidet
- Øver sig på at være selvhjulpne før, under og efter måltidet

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Kernehuset bestræber vi os på at differentiere mellem børnene og behandle dem forskelligt, når det kræves. Vi sørger for at lære børnene så godt at kende, at vi gennemskuer, hvem hvert barn

er, hvad det kan, og hvad det har brug for at lære - i samråd med forældrene. Det betyder, at alle involverede parter ved det samme og har mulighed for at arbejde i samme retning.

Vi ved, at alle børn har forskellige udgangspunkter at udvikle sig og navigere ud fra. Det er derfor vigtigt, at vi støtter alle hensigtsmæssigt, så børn både kan fungere som individer og i samspil med andre. Vi arbejder anerkendende og varmt og er meget bevidste om både at skabe god stemning og samtidig være tydelige respektfulde voksne, som er miljøtilrettelæggere.

Børnene bliver støttet og anerkendt i at mærke egne grænser. Vi opmuntrer børnene til at være modige og til at være i centrum. Det kan f.eks. være, som den der fortæller om dagens aktiviteter til fødselsdage og på bamsemøderne.

Alle børn er med i Stalden og har faste gå-makkere. F.eks. Piger går med drenge, store går med små, eller det kan være børn, som får en særlig opgave – at gå med vognene eller låse op med nøglen.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Kernehuset kigger vi på hvert barns individuelle trivsel og måder at bidrage til fællesskabet på. Vi støtter op om børnenes legerelationer og hjælper børnene med at få øje på hinanden gennem

planlagte eller tilfældige aktiviteter. Vi guider dem i turtagning, giver fantasiindspark og inspiration. Vi støtter med kommunikative strategier og handlemåder, når relationerne er svære at være i.

Vi arbejder løbende med og reflekterer ofte over, om vore legemiljøer skaber gode rammer for børnenes leg og er meget åbne for at ændre omgivelserne og strukturere anderledes, hvis det er til børnenes bedste. Vi tænker over, hvordan børn med særlige behov kan hjælpes til at holde til at være i fællesskabet, så alle trives.

Bamsemøder: Fri for mobberi, fylder meget i det pædagogiske arbejde omkring børnenes sociale udvikling. Børnenes sociale handlemuligheder og fællesskaber styrkes gennem lege og joyfull playing. Børnene lytter, ser og rører ved hinanden. De venter på tur og inviterer hinanden ind i fællesskaber. Der samtales ud fra sociale trafikbilleder.

Bamsemøderne understøtter individet i gruppen og gruppen sammen med individet. Her arbejdes både med et jeg og et vi, og målet er at give børnene kommunikative redskaber, styrke gruppens sammenhold, skærpe kropsbevidsthed samt den følelsesmæssige begrebsdannelse.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Hos os i Kernehuset arbejder vi bevidst med kommunikative strategier. Vi sprogstimulerer alle børn ved at tale med dem, bruge højtlesning og spille spil med særlige formål. Vi synger alle hver

dag sange, der involverer fagter og anden bevægelse. Vi vægter at sidde i små grupper når vi spiser, for at styrke den nære samtale.

Hos børn, som har brug for, et mere specialiseret sprogligt fokus, laver vi særlige aktiviteter i mindre grupper eller individuelt. Børnene sprogscreenses, når de er tre og fem år, for at give forældre og os selv en viden om, hvad hvert barn har af sproglige kompetencer.

Bøger er tilgængelige i børnehøjde, og vi bruger højtlesning som små pusterum og læringsmiljøer i hverdagen. Gennem puljemidler har vi haft mulighed for at indkøbe en stor mængde nye bøger til børnehaven. Børnene har været med til at vælge bogkategorier, bl.a. er der indkøbt mange naturvidenskabelige børnebøger.

I perioder arbejder vi med læseleg i mindre grupper. Her læses/genfortælles bøger tre gange og særlige ord foldes ud for at udvide børnenes ordforråd.

Vi har i Kernehuset en bogkænguru, hvor børnene kan låne bøger med hjem. I samarbejde med biblioteket på Ærø byttes kængurubøgerne ud med jævne mellemrum, så der hele tiden er nyt læsestof.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Kernehuset arbejder vi med en opmærksomhed på, hvordan børnene bliver stimuleret, sansemæssigt og kropsligt. Vi har virkelig gode rammer for at arbejde med krop og bevægelse. Vi har masser af materialer, der kan hjælpe os til at udvikle og understøtte praksis.

På legepladsen udfordre børnene sig selv fysisk og kropsligt, bl.a. ved at løbe, cykle, klatre og gynges. Sammen med børnene laver vi balancebaner, som udfordrer motorik og balance. I skoven går børnene på træstammer og på stranden er det balancegang på sten og i vandkanten. Vi triller på skråninger og klatre på skrænter ved Stalden.

Vi er bevidste om, hvad vi tilbyder af fysiske udfoldelsesmuligheder udenfor, hvor børnene selv kan opsøge stimuli. Hængekøjer, gynges, cykler/mooncar, klatretæer, frugtbuske, højbede med krydderurter, valnøddetræer og æbletræer. I den forbindelse har vi også fokus på, at legepladsen skal kunne tilbyde rolige aktiviteter.

Vi har en sansekar på legepladsen, hvor vi giver børnene mulighed for forskellige sanseoplevelser med forskellige konsistens. Nogle børn har særligt brug for at arbejde med sansestimulerende materialer. Det kan f.eks. være modellervoks, sansesand, vandleg og leg i sandkassen.

Grovmotorik og koordination udvikles gennem fysiske lege og aktiviteter. Der arbejdes med arousal, hvor børnene øver sig på vekselvirkningen med mellem tempo og ro.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Kernehuset ligger midt i naturen på en dejlig stor grund med små kroge at udforske og gemme sig i. Vi har et ekstra hus ved vandet og skoven og skrænten, hvor børnene udforsker naturfænomener, sanser og kroppens og naturens kræfter. Vi laver ofte bål med børnene for at give dem kendskab til, hvad man kan med og ved et bål og have noget at mødes om.

Vi arbejder med jord, kompost, økologi, forurening, skraldeuger og klima (solenergi i Stalden). Vi har et ønske om endnu mere fokus på nogle af FN's 17 verdensmål for de ældste aktivitetsgrupper: Rent vand, sundhed, forskel på livet for dyr på landet og i byer og hav, truede dyrearter.

Vores naturmål er, at alle børn får intense naturoplevelser, bl.a. ved vores natursted Stalden.

Vi arbejder med temaer som:

- Vind, vejr, drager, havet, bølger og skibe.
- Krible-krabledyr i skoven og jorden.
- Vilde leg i højt græs og brændenælder.
- Klatre i tov på skrænterne.
- Værkstedaktiviteter, hvor børnene med sav, hammer og søm, konstruerer ting i træ.

Kernehuset har Bæredygtighedsflaget fra Grønne Spirer, hvilket betyder at vi hvert år arbejder med målrettede naturaktiviteter og bæredygtighed. Vi har bl.a. fokus på genbrugsmaterialer, reparation af legetøj, affaldssortering, urtehave med afgrøder, affaldsindsamling.

Natur og udeliv er hverdag. Vi kigger på vejret og tager tøj på, der passer. Vi har fokus på science og arbejder med forskellige materialer og naturfænomener, fx lys og skygge. Fantasi og opfindsomhed blomstrer, og vi udvikler på det udendørs læringsmiljø og følger børnenes spor. Det blæser, og vi sætter drager op. Det regner, og vi laver vandbaner af nedløbsrør.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Kernehuset taler vi med børnene om, at vi er forskellige. Vi ser forskellige ud, synes noget forskelligt og føler forskelligt. Vi taler dansk sammen, men nogle taler også andre sprog hjemme. I et forsøg på at dele kultur med hinanden og samles om en fælles kultur, holder vi fast i vores traditioner og fejrer højtider og fester sammen.

Vi inviterer også familier fra andre kulturer end de danske til at komme og fortælle om deres opvokstlande i børnehaven. Om deres skikke og musik, børnesange og ikke mindst om deres mad. I Kulturuger, kommer forældre i børnehavens køkken og tilbereder et måltid til alle børn, så vi kan få et indblik i, hvad der serveres i et hjem fra en anden kultur. Pt. er flere europæiske nationaliteter repræsenteret i børne- og forældregruppen.

Vi fejrer fødselsdag i børnehaven ved at hejse flaget for det barn, der har fødselsdag, og barnet må vælge en fødselsdagsmenu, der bliver tilberedt til alle i huset.

Vi holder jul, fastelavn og sommerfest, bedsteforældredag, påskeafslutning med æggekogning for at give børnene en viden om traditioner og noget at være fælles om.

Vi holder fast i den danske sangskat og giver hver dag vores kendskab videre.

Vi arbejder med børnenes æstetiske udtryk med forskellige materialer, ser teaterforestillinger og skaber og spiller selv teater med børnene. Vi erfarer, at børnene har forskellige læringsstile og ved derfor, at vi skal kunne tilbyde meget forskellige udviklingsmuligheder for at kunne give børn det samme

Evalueringsskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringsskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

På personalemøder laver vi seancer med kollegial vejledning, hvor en fokusperson interviewes omkring et dilemma og derefter får nye perspektiver, med hjælp fra det reflekterende team.

På teammøder har vi et dagsordenspunkt omhandlende evaluering, så der kan planlægges og justeres på vores praksis.

Vi evaluerer løbende måden hvorpå, vi organiserer det pædagogiske personale. Empati og høj faglighed er rammen om det pædagogiske arbejde i Kernehuset, således at vi skaber de bedste vilkår for børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år

Evalueringen af vores læreplan fra 2021 er implementeret i denne læreplan. I 2023 har vi udfyldt en evalueringsskabelon, som ligger som separat afsnit på hjemmesiden.